

Protokół

10. posiedzenia I. sesji X. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 27. lutego 1914 r.

Początek o godzinie 11. minut 5 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Adam hr. Gołuchowski.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Biały i Teodor Rożankowski.

Obecnych posłów 134.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Witold Korytowski i Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół ósmego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół dziewiątego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycji wniesionych po dzień 27. lutego 1914 r., które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 2154, 2457, 2159, 2160, 2163, 2167, 2168, 2169, 2170, 2176, 2177, 2180, 2182, 2184, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2199, 2203, 2207, 2208.

Komisji szkolnej L. s. 2148, 2153, 2156, 2158, 2164, 2178, 2181, 2183, 2185, 2195, 2196, 2197, 2198, 2206.

Komisji gminnej L. s. 2155, 2205.

Komisji prawniczej L. s. 2081, 2082,

Komisji gospodarstwa kraj. L. s. 2194.

Komisji drogowej L. s. 2162, 2200, 2204.

Komisji kolejowej L. s. 2165, 2166.

Komisji sanitarnej L. s. 2201, 2202.

Komisji zapomogowej L. s. 2079, 2080, 2146, 2147, 2149.

Po odczytaniu petycji L. s. 2081, 2082 Wydziału powiatowego w Mielcu o utworzenie sądu obwodowego, przemawia p. Kędzior, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 2198 Towarzystwa Nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, w sprawie pomnożenia posad nauczycieli w szkołach średnich, przemawia p. German, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 2207 Andrzeja Tura gospodarza z Wiszenki o odpisanie zaległych rat opłaty szynkarskiej przemawia p. Terszakowiec, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarze pp. Urbański, a następnie Rożankowski odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które

opiewają:

L. s. 2211/914.

Wniosek nagły

posła Stapińskiego i tow. o wezwanie c. k. Rządu, aby zwolnił od podatku cukier dla pszczelarzy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyśpieszył jak najprędzej pszczelarzom z pomocą w wyżywieniu pszczół do wiosny, a to przez uwolnienie od podatku dalszej ilości cukru pszczelnego, jaki jest potrzebny dla przetrzymywania pszczół.

We Lwowie, dnia 26. lutego 1914

Wnioskodawca:
Stapiński.

Makuch, Dumka, Terszakowiec, Sandulak, Winniczuk, Staruch, Kochanowski, Bosak, Kurowiec, Kapuściński, Petruszewicz, Nowakowski, Metella.

L. s. 2212/914.

Wniosek nagły

o pomoc dla pogorzalców w Wróbliku królewskim, powiat Krosno.

Dnia 23. lutego 1914 spłonęło w Wróbliku królewskim, powiat Krosno, 19 zagród włościńskich, w tem 17 ubezpieczonych w $\frac{1}{3}$ części, a dwie zupełnie nieubezpieczone.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby natychmiast pospieszył z pomocą materialną pogorzalcem w Wróbliku królewskim.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby udzielił tymże pogorzalcem w Wróbliku królewskim powiat Krosno potrzebnej zapomogi.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński.

Bosak, Makuch, Staruch, Jaworski, Petruszewicz, Dumka, Terszakowiec, Sandulak, Winniczuk, Kochanowski, Baczyński, Kurowiec, Nowakowski, Metella, Kapuściński.

L. s. 2213/914.

Wniosek nagły

posła Stapińskiego i tow. o ratunek dla ludności w powiecie krośnieńskim i stryżowskim, z powodu klęsk elementarnych w r. 1913.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w akcji ratunkowej z powodu klęsk elementarnych w r. 1913 uwzględnił także wydatnie ludność w powiatach Krosno i Strzyżów.

Zarazem Sejm wzywa c. k. Rząd, aby także równomiernie z innymi powiatami uwzględnił ludność zniszczoną w powiatach krośnieńskim i stryżowskim.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński.

Bosak, Makuch, Dumka, Staruch, J. Jaworski, Petruszewicz, Terszakowiec, Sandulak, Winniczuk, Kochanowski, Kurowiec, Metella, Nowakowski, Kapuściński, Baczyński.

L. s. 2214/914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

Wniosek.

posła Siwuli i tow. w sprawie obwoła-

wania rzeki Wisłoki w gminach Dębica, Straszęcin z przysiółkiem Zawierzbie i Brzeźnicy w powiecie ropczyckim.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że nieustanne wylewy rzeki Wisłoki z powodu jej nieobwałowania wyrządzają gminom nad tą rzeką położonym corocznie nieobliczalną szkodę,

przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby podjął odpowiednie kroki, celem obwałowania Wisłoki w gminach Dębicy, Straszęcinie z przysiółkiem Zawierzbie i Brzeźnicy i jak najrychlej przystąpił do wykonania robót przy tem obwałowaniu.

Wnioskodawca:
Jan Siwula.

Okoń, Łaskuda, Krężel, Bosak, Serczyk, Witos, Bernadzikowski, Bojko, Kędzior, Żardecki, Biały, Bardl, Długosz, Tomarka, Pilch.

L. s. 2215/1914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k.

posła Dra Białego i tow. w sprawie budowy mostu na Sanie na drodze Krzemienna-Ulucz w powiecie brzozowskim.

Wysoki Sejmie!

Powiat brzozowski przecięty jest rzeką San na dwie części. Kilka gmin należących do tegoż powiatu jak Ulucz Jabłonica ruska, Hroszówka i inne położone po drugiej stronie Sanu są często zupełnie odcięte od miasta powiatowego, zwłaszcza gdy stan wody na Sanie jest większy, ponieważ na przestrzeni kilkudziesięciu kilometrów to jest od Sanoka (Olchowce) aż do Iskani za Dynowem na Sanie nie ma mostu.

Ponieważ zaś droga do Dynowa i Sanoka prowadzi przez San, przeto gminy powyż wymienione wrazie wezbrania Sanu są zupełnie odcięte od świata.

To też zarówno powiat brzozowski jak i powiat sanocki od szeregu lat czyniły starania o wybudowanie mostu na Sanie.

Wydział krajowy na skutek tych starań w porozumieniu z rządem przed kilku laty przeprowadził dochodzenia, przy których interesowane czynniki oświadczyły się za zbudowaniem mostu na drodze Krzemienna-Ulucz-Dobra.

Mimo wykazanej potrzeby tegoż mostu, Wydział krajowy nie przystąpił jeszcze do jego budowy.

Wobec tego wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uznaje się potrzebę budowy mostu na Sanie w powiecie brzozowskim na drodze Krzemienna-Ulucz i poleca się Wydziałowi krajowemu, by budowę tegoż mostu przygotował, tak, by ona w najbliższym czasie mogła się rozpocząć i by Wydział krajowy bezzwłocznie przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt tegoż mostu.

Wnioskodawca:
Biały.

Witos, Serczyk, Bardl, Siwula, Bernadzikowski, Łaskuda, Bojko, Krężel, Bosak, Zamorski, Długosz, Okoń, K. Lewicki, Lisiewicz, Łazarski, Krasicki, Maiss.

L. s. 2216/1914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k.

p. Zaremby i tow. w sprawie przejęcia prywatnego gimnazjum z językiem wykładowym polskim w Dolinie na etat rządowy.

Wysoki Sejmie!

Powiat Dolina liczy 27% ludności polskiej, w tej samo miasto Dolina 3.270 ludności polskiej. Ludność polska powiatu dolińskiego, nie może korzystać ze szkół średnich w Stanisławowie i w Stryju z powodu znacznej odległości od tych 2 miast, aby posyłać swe dzieci do szkół średnich. Aby temu zapobiedz, założono w Dolinie prywatne gimnazjum z językiem wykładowym polskim, gimnazjum to ma dwie klasy i 60 uczniów i prawidłowo się rozwija. Gimnazjum to ma 2 profesorów egzaminowanych i jednego suplenta.

Ponieważ to gimnazjum stwierdziło swoją żywotność i koniecznie potrzebe jest dla zaspokojenia potrzeb ludności polskiej powiatu dolińskiego, okazuje się potrzeba zupełnie uzasadniona przyjęcia tego gimnazjum prywatnego na etat rządowy.

W tym celu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby prywatne gimnazjum z polskim językiem wykładowym w Dolinie przejął bezzwłocznie na etat rządowy.

Wnioskodawca:
Zaremba.

Bednarski, Michalik, Maciuszek, Pilch, Zamorski, Tomaka, Okoń, Misiński, Jabłoński, Wolanin, Górkiewicz, Neumann, Riedl, Wójcicki.

L. s. 2217/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do Pana c. k. Namiestnika w sprawie nieudzielenia Józefowi Ziobro w Wyżnem, pow. Strzyżów, zasiłku z powodu służby syna przy wojsku.

Z powodu przesilenia wojennego, powołano do nadprogramowej czynnej służby wojskowej Franciszka Ziobro

syna Józefa Ziobro, ubogiego rolnika zamieszkałego w Wyżnem.

Józef Ziobro służył przy 45 pp. przez 4 miesiące, a ojcu nie udzielono dotąd przysługującej mu z tego tytułu zapomogi pomimo, że wniósł odpowiednie podanie na ręce c. k. Komisji zasiłkowej przy c. k. Namiestnictwie.

Wobec tego zapytujemy, czy Wysoki c. k. Rząd skłonny jest zbadać ten faktyczny stan rzeczy i co w takim razie zamierza uczynić, aby Józef Ziobro w Wyżnem otrzymał wreszcie należny mu zasiłek?

Lwów, 25. lutego 1914.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Bosak, Dumka, Makuch, Rożankowski, Staruch, Wanio, Terszakowiec, Nowakowski, Kurowiec, J. Jaworski, Ławruk, Kochanowski, Metella, Łahodyński.

L. s. 2218/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie nieudzielenia zasiłku Franciszce Nowak w Nowej wsi oraz w sprawie uwolnienia ze służby wojsk. Jana Nowaka z Nowej, pow. Strzyżów.

Przy sposobności przesilenia powołanym został do czynnej służby Jan Nowak z Nowej wsi, rezerwista zapasowy z r. 1910, syn Franciszki Nowak, właścicielki 10 mg. gospodarstwa, obarczonej prócz niego jeszcze pięciorgiem nieletnich dzieci. Jedyne źródłem utrzymania siedmiu tych członków osieroczonej wcześniej rodziny była praca Jana Nowaka, który całe gospodarstwo prowadził. Powołano go z uszczerbkiem dla reszty dzieci, bez względu na to, że w braku swego żywiciela cierpieć będą głód i nędzę i służy przy 40 pp. w Rzeszowie dotychczas.

Matka prosiła odnośne władze o uwolnienie syna, prosiła o udzielenie zasiłku.

Wszystko napróżno.

Wobec tego zapytujemy Wysoki c. k. Rząd, czy skłonny jest wydać stosowne zarządzenie, ażeby :

1) Jana Nowaka uwolniono ze służby,

2) Franciszce Nowak wypłacono należny jej za służbę syna zasiłek.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Ławruk, Makuch, Kochanowski, Łahodyński, Dumka, J. Jaworski, Rożankowski, Metella, Nowakowski, Staruch, Bosak, Terszakowiec, Wanio, Kurowiec.

L. s. 2219/1914.

I n t e r p e l a c y a

pośta Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie udzielenia zasiłku Elżbiecie Pitera w Lutczy pow. Strzyżów.

W czasie przesilenia wojennego powołano w listopadzie 1912 do nadprogramowej służby wojskowej Stanisława Piterę z Lutczy, syna Elżbiety Pitera w Lutczy, właścicielki 5¹/₂ mg. gruntu.

Z tytułu nadprogramowej powyższej służby należy się matce zasiłek i to tem więcej, że syn jej stanowi istotną i jedyną podporę dla gospodarstwa, którego bez tej pomocy absolutnie prowadzić nie jest w stanie tak, że w braku takiej siły roboczej wyżyć z gospodarstwa nie może.

Gdy pomimo wniesienia prośby c. k. komisya zasiłkowa przy c. k. Namieśnictwie zasiłku żadanego Elżbiecie Pitera w Lutczy nie udzieliła,

zapytujemy Wysoki c. k. Rząd:

Czy skłonny jest swoim organom polecić bezzwłoczne zadośćuczynienie w niniejszym wypadku?

Interpelant:
Jan Stapiński.

Ławruk, Makuch, Łahodyński, Kochanowski, J. Jaworski, Terszakowiec, Dum-

ka, Metella, Rożankowski, Bosak, Staruch, Kurowiec, Nowakowski, Wanio.

L. s. 2220/914.

I n t e r p e l a c y a

pośta Stapińskiego i tow. do Wydziału krajowego w sprawie gospodarki Rady pow. w Starym Samborze.

Uchwałą Rady powiatowej w Starym Samborze z dnia 7. marca 1911 r. został kontrolor Kasy powiatowej i likwidator oraz rachmistrz powiatowej Kasy oszczędności p. Maurycy Winogrodzki człowiek niczem nie poszlakowany i najlepszy urzędnik w powiecie, pozbawiony stałej posady. W grę wchodziły li tylko prywatne animozye prezesa Rady ks. Wasylkiewicza, który miał już góry upatrzzonego kandydata w osobie Michała Dębickiego. Winogrodzki, jak było zresztą z góry do przewidzenia, proces sądowy we wszystkich trzech instancjach wygrał. Wyrok c. k. Najwyższego Trybunału wydany przez c. k. Sąd obwodowy w Samborze z dnia 18. stycznia 1914 l. czyn. Cg. III. $\frac{117/12}{22}$ opiewa:

„Winogrodzki ma prawo do dalszych poborów służbowych i wszystkich dodatków. Płaca Winogrodzkiego wraz z dodatkami wynosi po dzień 1. marca b. r. około 11.000 Kor., którą to kwotę musi powiat bezwarunkowo zapłacić a oprócz tego, jak długo Wydział powiatowy nie powoła Winogrodzkiego do czynnej służby, zmuszony będzie wypłacać Winogrodzkiemu płacę około 3000 Kor. rocznie“.

Ten fakt ilustruje dosadnie, w jaki sposób Wydział Rady pow. w Starym Samborze marnuje fundusze publiczne.

Zapytujemy:

Czy ten fakt wiadomy jest Wydziałowi krajowemu i co przedsięwziął, aby takiej gospodarce na szkodę ludności kres położyć?

Interpelant:
Stapiński.

Bosak, Staruch, Dumka, Metella, Petruszewicz, Sandulak, Makuch, Kurowiec, Winniczuk, Terszakowiec, Kochanowski, Kapuściński, Wanio, Nowakowski.

L. s. 2221/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Bardla i tow. do c. k. Rządu z powodu:

1) wysoce niewłaściwego postępowania c. k. inspektora okręgowego szkolnego w Mielcu,

2) przeciwnego ustawie postąpienia c. k. Rady szkolnej krajowej a) względem stałego nauczyciela Wincentego Seko w Knihininie górze i b) Andrzeja Selwy w Borku fałęckim,

3) z powodu wydania przez c. k. Radę szkolną krajową okólnika do Zarządów szkół i Rad szkolnych miejscowych w okręgu pozamiejskim Lwowskim z osobistemi imiennemi czei nblizającemi wytknięciami.

1. Sprawa nauczycielstwa ludowego, a to tak jego bytu materyalnego jak i pragmatyki ma obecnie pierwszorzędne znaczenie i bez szkody dla naszego kraju odwlekana być nie może. Potrzebie uregulowania płac nauczycieli ludowych i ustanowienia pragmatyki służbowej ustalającej w sposób niewątpliwy prawa i obowiązki nauczycieli — dali dobitny wyraz nie tylko sami nauczyciele, ale także całe społeczeństwo.

Obecnie sprawa jest w toku i przy wysokiem zainteresowaniu, budzi równocześnie pewne rozgorączkowanie, którego jednak z zewnątrz podsycać się nie godzi.

W rzeczywistości są niekórzy inspektorowie szkolni, dla szkół ludowych widocznie nieukwalifikowani, którzy postępowaniem swoim dają nie tylko powód do skarg i zażaleń, ale także budzą wśród nauczycieli zniechęcenie do ciężkiego i tak z natury rzeczy zawodu nauczycielskiego.

I tak, p. Stanisław Śliwiński c. k. inspektor szkolny dla okręgu Mieleckiego pociąga wybitniejsze jednostki z zawodu nauczycielskiego za należenie do Związku polskiego nauczycielstwa ludowego w Galicyi do odpowiedzialności i do usprawiedliwienia się z tego powodu, że były inicjatorami publicznego wiecu nauczycielskiego, przyczem wzywa poszczególnych nauczycieli, by z organizacji zawodowej nauczycielskiej wystąpili.

Nadto zupełnie bezpodstawnie znieważa całe nauczycielstwo swego okręgu, zarzucając publicznie i urzędowo, że w gronie nauczycielstwa ludowego jego okręgu znajduje się jednostka, która przy wypłacie poborów podjęła bezprawnie 200 koron więcej i żądał, by całe nauczycielstwo jego okręgu oddało za swego nieuczciwego kolegę ową kwotę 200 koron. Sprawa ta wyjaśniła się w ten sposób, że nikt z nauczycieli nie pobrał wogóle żadnej wyższej kwoty i że kwota 200 koron wcale nie zginęła. Toż samo po otrzymaniu anonimu z pogrozkami, rzucił podejrzenie za autorstwo tego pisma na zupełnie niewinnych nauczycieli pp.: Pawła Mroza z Jaślan i Jana Kosińskiego z Hyków i spowodował u nich rewizyę c. k. żandarmeryi. Śledztwo wdrożone przez c. k. Prokuratorę Państwa w tej sprawie nie dostarczyło najmniejszego dowodu, by anonim pisali obwinieni przez c. k. inspektora nauczyciele, lub wogóle ktokolwiek z nauczycielstwa.

2. P. Wincenty Seko, stały nauczyciel szkoły w Knihininie Górze, otrzymał z c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie pismo z zawiadomieniem, że Wysocka c. k. Rada szkolna krajowa zauważyła, iż p. Seko występuje przeciw wszelkim władzom, podburza nauczycielstwo i wogóle działa destrukcyjnie, za co się go surowo upomina. Gdyby p. Seko rzeczywiście taki czyn popełnił, odpowiadałby za zbrodnię, dlatego c. k. Rada szkolna nie mogła wydać swego orzeczenia przed zbadaniem jej przez Sąd karny. Ponieważ zaś w Sądzie po-

dobnej sprawy przeciw p. Seko nie było, przeto upomnienie nie opierające się na żadnym przepisie ustawy i odbierające upomnianemu możliwość obrony, jest bezprawne.

Tak samo postąpienie z nauczycielem p. Andrzejem Selwą, którego spensjonowano tylko dlatego, że nie było na razie odpowiedniej dla niego posady, jest podeptaniem ustawy, która już z treści swej nie jest dla nauczycielstwa we wszystkim przychylna.

3. Wkońcu okólnik Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie z 20. grudnia 1913 L. 105.151 obejmujący restrykt c. k. Rady szkolnej krajowej ze sprawozdaniem o lustracyi okręgu przy wyliczeniu nazwisk pp. nauczycieli, u których niewłaściwości miano stwierdzić, przyczem nie szczędzono słów ostrych, a nieraz obraźliwych, n. p. że nauczyciele w niektórych szkołach grzeszyli nieschludnością — ubliża zwyczajnemu taktowi, a nie ma poparcia w żadnym przepisie ustawy.

Wobec tego podpisani zapytują:

- 1) Czy Wysokiemu c. k. Rządowi znane są opisane wyżej wypadki?
- 2) Czy zechce dołożyć starań, aby się one więcej nie powtarzały, a w wypadku p. Śliwińskiego, aby winny był do odpowiedzialności pociągnięty?
- 3) Czy pokrzywdzonym dano za doznaną krzywdę pełne zadosyćuczynienie?

Wkońcu interpelanci domagają się odpowiedzi jeszcze w bieżącej kadencji sejmowej.

Interpelant
Bardl.

Okoń, Łaskuda, Krężel, Lisiewicz, Serczyk, Siwula, Żardecki, Bojko, Pilch, Górkiewicz, Bosak, Stapiński, Riedl.

L. s. 2222/1914.

N a g ł y w n i o s e k.

Posła Dra Perfeckiego i tow. w sprawie udzielenia gminie Horodyszcze bazylian-

skie, pow. Sokal, zapomogi na utrzymanie szkoły.

Wysoki Sejmie!

Gmina Horodyszcze bazylikańskie, pow. Sokal, należy do najbiedniejszych wsi w całym powiecie. Ten stan jest głównie z powodu niekorzystnego geograficznego położenia tej wsi, ponieważ leży ona nad Bugiem, który co-rocześnie niszczy swymi wylewami majątek tej wsi; wylewy te następują przy najmniejszym podniesieniu się wody w Bugu z powodu niskiego położenia tej wsi. Oprócz tego ziemia jest piaskowa, przeto bardzo nieurodzajna.

Horodyszcze bazylikańskie liczy wszystkiego 30 zagród, a taka mała ilość tych zagród najlepiej wskazuje, jak biedną jest ta gmina i jak skąpe musi mieć materyalne środki na utrzymanie szkoły.

Pomimo takiego ubóstwa gmina ta zawsze dbała bardzo o oświatę i utrzymywała jeszcze od r. 1886 szkołę i wybudowała dom na szkołę, a naukę w tej szkole udzielali głównie miejscowi dacy, którzy pobierali po 80—100 K rocznego wynagrodzenia. W r. 1910 zorganizowała c. k. Rada szkolna krajowa w Horodyszczu jednoklasową szkołę, z tą jednak chwilą podniosły się wydatki gminy na szkołę do nadzwyczajnej wysokości, bo do kwoty przeszło 900 K rocznie.

Gdy się zważy, że gmina ta, dla swej małej ilości mieszkańców i ubóstwa płaci wszystkiego 320 K bezpośredniego podatku rocznie i dla uzyskania pokrycia bardzo wielkiego wydatku na szkołę musi obciążać się blisko 300% dodatkami na samą szkołę, wynika jasno, że tak wielkie świadczenie na szkołę przechodzi siłę gminy.

Koniecznym jest przeto, ażeby fundusz krajowy całkowicie przejął na siebie koszt utrzymania tej szkoły, bo inaczej musiałoby nastąpić całkowite zwinienie tej szkoły.

Z drugiej strony koniecznym także okazuje się, aby już teraz przyszedł Kraj tej gminie z pomocą w ten sposób, ażeby uwzględniając nadzwyczajne dwuletnie elementarne klęski, które objęły cały kraj, ciężko z powodu opisanego wyżej nadzwyczaj niskiego położenia tej wsi nad Bugiem dotknęły wieś Horodyszczce bazylikańskie i które spowodowały całkowite zniszczenie wszystkich pól w tej gminie i zupełną materialną ruinę, uchwalił całkowite przejęcie na koszt kraju wydatków szkolnych tej gminy za r. 1912 i 1913 przez udzielenie tej gminie na ten cel nadzwyczajnej zapomogi, równającej się dwurocznym datkom szkolnym tej gminy, t. j. w kwocie 1.800 K.

Wobec tego wnoszą podpisani :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) Udziela się gminie Horodyszczce bazylikańskie nadzwyczajnej zapomogi na pokrycie kosztów utrzymania szkoły w kwocie 1.800 K.

2) Przejmuje się kosztą utrzymania szkoły w gminie Horodyszczce bazylikańskie na koszt kraju.

Wnioskodawca :
Dr. Perfecki.

Kapuściński, Kurowiec, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terszakowiec, Kochanowski, Staruch, Wanio, J. Jaworski, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Nowakowski.

L. s. 2223/1914.

W n i o s e k n a g ł y

posła Dra Perfeckiego i tow. w sprawie jak najszybszego założenia względnie zorganizowania cztero-klasowej szkoły miejskiego typu z ruskim językiem wykładowym w Uhrynowie, powiat Sokal

Wysoki Sejmie!

Uhrynów, jedna z największych wsi powiatu Sokal, ma dotychczas tylko dwuklasową szkołę. Z powodu frekwency

uczniów i nadzwyczajnej ofiarności Rady gminnej w uposażeniu tej szkoły Władze szkolne były zmuszone zaprowadzić w tej szkole plan czteroklasowej szkoły.

Od szeregu lat Rada gminna w Uhrynowie domaga się założenia cztero-klasowej szkoły miejskiego typu. Pomimo wybudowania kosztem gminy wielkiego budynku szkolnego na ten cel kosztem 30.000 K, pomimo spełnienia wszystkich przepisanych wymogów do zorganizowania takiej cztero-klasowej szkoły, i pomimo frekwency wykazującej ponad 350 uczniów, c. k. Rada szkolna nie przystępuje do zorganizowania takiej szkoły.

Wobec powyższego wnoszą podpisani :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, ażeby bezzwłocznie założyła w gminie Uhrynów pow. Sokal, cztero-klasową szkołę miejskiego typu z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca :
Dr. Perfecki.

Kapuściński, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terszakowiec, Kochanowski, Staruch, Wanio, J. Jaworski, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Kurowiec, Nowakowski.

L. s. 2224/914.

W n i o s e k n a g ł y

posła Dra Perfeckiego i tow. w sprawie jak najszybszego założenia w gminie Sielec bełzki, pow. Sokal, cztero-klasowej szkoły miejskiego typu z ruskim językiem wykładowym, względnie przekształcenia istniejącej tam dwuklasowej szkoły na czteroklasową.

Wysoki Sejmie!

Gmina Sielec bełzki powiatu sokalskiego, jest największą gminą w powie-

cie, liczy ponad 4.000 ludności i pomimo, że frekwencja uczniów w istniejącej tam dwuklasowej szkole z ruskim językiem wykładowym wykazuje 500 uczniów i wskutek tego jest zajętych aż 12 sił nauczycielskich — pomimo tego gmina nie może doczekać się założenia czteroklasowej szkoły, względnie przekształcenia dwuklasowej szkoły na czteroklasową.

Pomimo, że gmina spełniła ze swej strony wszystkie przepisane obowiązki, wybudowała szkołę wielką i wyposażyła ją należycie w materyalne środki, c. k. Rada szkolna krajowa nie przystępuje do zorganizowania w Sielcu cztero-klasowej szkoły miejskiego typu.

Wobec tego wnoszą podpisani :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, ażeby bezzwłocznie założyła w gminie Sielec bełzki, powiat Sokal, cztero-klasową szkołę miejskiego typu z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca:
Dr. Perfecki.

Kapuściński, Kurowiec, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terszakowicz, Kochanowski, Staruch, Wanio, J. Jaworski, Dumka, Trylowski, Horbaczewski, Nowakowski.

L. s. 2225/1914.

W n i o s e k n a g ł y

posta Dra Okuniewskiego i tow. w sprawie pożaru we wsi Torskie, pow. zaleszczyckiego.

Dnia 20. b. m. wybuchł w Torskim groźny pożar, który pomimo ratunku w krótkim czasie zniszczył cztery gospodarstwa. W szczególności ucierpiali dwaj gospodarze: Andrzej Gulka, człowiek chory, mający 5-ro drobnych dzieci, któremu wszystko doszczętnie spaliło się, i Łazarz Bigosiak 80-letni starzec, który również wszystko stracił.

Podpisani wnoszą przeto :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Pogorzelcom wsi Torskie, pow. zaleszczyckiego, przyznaje się wydatniejszą zapomogę z funduszów krajowych.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani o zastosowanie § 68. ust. 1. 2 i 3. i odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Wnioskodawca:
Okuniewski.

Kapuściński, Staruch, Wanio, Terszakowicz, Kormosz, Horbaczewski, Kurowiec, Makuch, Perfecki, Metella, Łahodyński, J. Jaworski, Winniczuk, Kochanowski, Singalewicz.

L. s. 2226/1914.

We Lwowie dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posta Jana Jaworskiego i tow. w sprawie regulacji rzeki Leninki i dopływającego potoku w pow. starosamborskim.

Wysoki Sejmie !

Górska rzeka Leninka, dopływ Dniestru, w powiecie Stary Sambor, przepływająca przez wsie Tycha, Nałczołka mała i wielka, a również potok dopływający do Leninki przez wieś Potok wielki, doprowadziły te cztery wsie do prawdziwej ruiny.

Od czasu wyniszczenia lasów woda z przylegających dokoła gór przybywa z każdym większym opadem z wielką siłą, nanosi z jednej strony najpiękniejsze pola kupami kamienia, z drugiej zaś strony zabiera ludzkie zagrody, tak, że już dobrała się do samych chat. Dziś ludzie w tych wsiach nie mają gdzie nawet ogrodowiznę posadzić, a w końcu będą musieli z chatami uciekać w góry. Rzeka ta w dolnym biegu już jest uregulowana, konieczna rzecz, aby i w części górnej w wyżej wymienionych wsiach została uregulowana.

Dlatego podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby jeszcze w bieżącym roku przystąpił do dalszej regulacji rzeki Leninki w górnym jej biegu, a niemniej dopływającego do niej potoku we wsi Potok wielki.

Wnioskodawca :
Jan Jaworski.

Makuch, Terszakowiec, Sandulak, Kochanowski, Staruch, Łahodyński, Tryłowski, Wanio, Kapuściński, Kurowiec, Hołubowicz, Nowakowski, Dumka, Baczyński, Petruszewicz.

L. s. 2227/914.

We Lwowie dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posła Jana Jaworskiego i tow. w sprawie regulacji rzeki w Suszycy wielkiej, pow. Stary Sambor.

Wysoki Sejmie!

Wieś Suszyca wielka, powiat Stary Sambor, leży między trzema górami. Wzdłuż, środkiem wsi, jak jest długa więcej niż 12 klm. ciągnęła się niegdyś droga nad rzeką, którą tworzą spływające ze wszystkich stron potoki górskie. W ostatnich latach woda w następstwie częstszych wylewów poczęła czemraz więcej zabierać z obu stron nadbrzeżne pola i ogrody, tak, że zabrała prawie wszystko, zabrała i drogę i dziś wzdłuż całej wsi ciągnie się jedno wielkie szutrowisko, a chaty ludzkie, zbudowane pod górami znalazły się nad samymi brzegami.

Większa część wsi już zagrożona, przyczem trzeba mieć na uwadze, że zagrożeni gospodarze nie mają nawet gdzie przebudować się. Zagrożona także jest szkoła, dwie cerkwie a nawet zementarza sterczą trumny z nieboszczykami i roku ubiegłego liczne trumny popły-

nęły z wodą. Do przeprowadzenia regulacji tej rzeki poczynione zostały już wszystkie wstępne roboty, jak plan i kosztorys, lecz samej regulacji ludzie doczekać się nie mogą. A tymczasem wieś cała znalazła się w krytycznym położeniu bez wyjścia.

Dlatego podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby jeszcze w roku bieżącym przystąpił do regulacji rzeki w Suszycy wielkiej, dopływu Strwiąża.

Wnioskodawca :
Jan Jaworski.

Makuch, Petruszewicz, Sandulak, Kochanowski, Staruch, Hołubowicz, Łahodyński, Tryłowski, Kurowiec, Kapuściński, Petruszewicz, Nowakowski, Dumka, Wanio, Baczyński.

L. s. 2228/914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posła Dra R. Perfeckiego i tow. w sprawie jak najrychlejszego zorganizowania w Jastrzębicy, powiat Sokal, 4 kl. szkoły z ruskim językiem wykładowym.

Wysoki Sejmie!

Wieś Jastrzębica należy do największych i najbogatszych wsi powiatu sokalskiego, liczy około 3.000 ludności, a choć frekwencja uczniów w istniejącej 2 kl. szkole z ruskim językiem wykładowym wykazuje ponad 350 uczniów i z tej przyczyny liczy już cztery siły nauczycielskie, nie może mimo usilnych starań doczekać się założenia 4 kl. szkoły, względnie przemiany istniejącej 2 kl. na szkołę 4 klasową.

Gmina Jastrzębica gotowa jest ponieść wszystkie materialne wydatki na cel powyższy i wyposażyć należycie tę szkołę we wszystkie środki materialne,

aby tylko wreszcie spełniło się jej dlu-
goletnie żądanie.

Wnosimy więc :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby jak najrychlej założyła w gminie Jastrzębica 4 kl. szkołę z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca :

Dr. Roman Perfecki.

Kapuściński, Kurowiec, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terzakowicz, Kochanowski, Staruch, Wanio, Jan Jaworski, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Nowakowski.

L. s. 2229/914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posła Dra R. Perfeckiego i tow. w sprawie jak najrychlejszego założenia, względnie zorganizowania 4 kl. szkoły z ruskim językiem wykładowym w gminie Parchacz, powiat Sokal.

Wysoki Sejmie!

Ze względu na to, że gmina Parchacz, pow. Sokal, należy do największych gmin Sokalszczyzny, że w istniejącej 2 kl. szkole z ruskim językiem wykładowym frekwencja uczącej się młodzieży wykazuje ponad 400 uczniów i dlatego zatrudnia ta szkoła już aż 5 sił nauczycielskich ;

ze względu dalej na to, że gmina Parchacz nadzwyczaj dba o uposażenie tej szkoły i w celu uzyskania zorganizowania 4 kl. szkoły wybudowała dwa wielkie budynki szkolne ;

w końcu ze względu na to, że z przyczyn powyższych zachodzą wszystkie ustawowe wymogi do założenia takiej szkoły, wnosimy :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby jak najrychlej założyła

w gminie Parchacz, powiat Sokal, czteroklasową szkołę z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca :

Dr. Roman Perfecki.

Kapuściński, Kurowiec, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terzakowicz, Kochanowski, Staruch, Wanio, Jan Jaworski, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Nowakowski.

L. s. 2.230/914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posła Dr. R. Perfeckiego i tow. w sprawie założenia w gminie Siebieczów powiat Sokal 4 kl. szkoły z ruskim językiem wykładowym.

Wysoki Sejmie!

W gminie Siebieczów, pow. Sokal, istnieje tylko szkoła jednoklasowa. Siebieczów, to jedna z największych wsi bełzkiego powiatu sądowego, a najlepiej świadczy o tem frekwencja młodzieży we wspomnianej szkole, która doszła do wysokości 370 uczniów, tak, że w tej szkole potrzebne są już obecnie cztery siły nauczycielskie.

Mimo to szkoła w Siebieczowie dotąd jest jednoklasowa, chociaż już dawno powinna być przemieniona na szkołę 4 klasową.

Gmina Siebieczów robi od szeregu lat energiczne starania o założenie szkoły 4 klasowej, jednak dotąd bez skutku, chociaż wybudowała odpowiedni budynek i gotowa jest ponieść wszystkie materyalne wydatki na cel tej szkoły.

Ze względu na to, że wobec powyższego stanu rzeczy założenie w Siebieczowie 4 kl. szkoły i przemiana w tym celu istniejącej tam jednoklasowej na szkołę czteroklasową okazuje się konieczną potrzebą tej gminy,

wnosimy :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby jak najrychlej założyła w gminie Siebieczów, pow. Sokal, czteroklasową szkołę z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca:
Dr. Roman Perfecki.

Kapuściński, Kurowiec, Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terszakowicz, Kochanowski, Staruch, Wanio, J. Jaworski, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Nowakowski.

L. s. 2231/1914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

p. Dr. Perfeckiego i tow. w sprawie założenia w Galicyi wschodniej średniej szkoły rolniczej z ruskim językiem wykładowym, z funduszków krajowych.

Wysoki Sejmie!

Ze względu na to, że w Galicyi wschodniej niema ani jednej średniej szkoły rolniczej, tak że ludność rolnicza tej części Galicyi jest zupełnie pozbawiona możności pobierania wyższej nauki rolniczej,

ze względu na to, że ukraińska ludność Galicyi w swoim ekonomicznym rozwoju odczuwa nadzwyczajnie piekącą potrzebę stworzenia takiej średniej szkoły rolniczej z ruskim językiem wykładowym, a ludność polska Galicyi ma już taką średnią szkołę rolniczą w Czernichowie,

w końcu ze względu na to, że potrzeba takiej średniej szkoły rolniczej stała się dla Galicyi wschodniej i ukraińskiego narodu w Galicyi w ostatnich czasach wprost życiową koniecznością, wobec niedawnej reformy całego ustroju szkolnictwa rolniczego, która przyniosła ze sobą piekącą potrzebę wychowania jak największej ilości instruktorów rol-

niczych i nauczycieli gospodarstwa przy powiatowych instytucjach rolniczych, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

jak najrychlejsze założenie w Galicyi wschodniej średniej szkoły rolniczej, z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca:
Perfecki.

Rożankowski, Kiweluk, Sandulak, Hołubowicz, Terszakowicz, Kochanowski, Staruch, Wanio, Jan Jaworski, Kapuściński, Dumka, Tryłowski, Horbaczewski, Nowakowski, Kurowiec.

L. s. 2232/1914.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1914.

W n i o s e k

posła Kurowca i tow. w sprawie założenia ruskiej 4-kl. pełnej szkoły na Odenicy, przedmieściu miasta Doliny, 4-kl. (ruskiej) męskiej w mieście i 3 pierwszych klas żeńskich w mieście.

Wysoki Sejmie!

Ludność m. Doliny według spisu w r. 1910 wynosiła 9.852 mieszkańców, z czego było 3.837 (gr. katolików) Rusinów.

Ludność ruska m. Doliny niema ani jednej szkoły ludowej z ruskim językiem wykładowym.

W m. Dolinie w szkole 6-kl. męskiej na 467 dzieci szkolnych jest 151 dzieci ruskich, w szkole żeńskiej 108.

W szkole mieszanej 4-klasowej na przedmieściu Odenica w roku 1913/14 na 231 dzieci szkolnych jest ruskich dzieci 110.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową do założenia z rokiem szkolnym

1914/15 pełnej ruskiej 4-kl. szkoły na Odenicy, przedmieściu m. Doliny 4-klasowej szkoły męskiej w mieście i 3 pierwszych klas żeńskich szkoły w mieście, z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca:
Karowiec.

Kapuściński, Singalewicz, Jan Jaworski, Dumka, Tryłowski, Łahodyński, Rożankowski, Perfecki, Horbaczewski, Makuch, Metella, Cegielski, Kochanowski, Staruch, Sandulak.

L. s. 2233/1914.

I n t e r p e l a c y a

posta W. Singalewicza i tow. do Wydziału krajowego w sprawie nieodpowiedniego przeprowadzenia regulacji potoka Pustej (Radosławki) i Brzezówki i spowodowanych przez to szkód dla gospodarczych interesów mieszkańców wsi Połoniczna, powiat Kamionka Strumiłowa.

Na podstawie statutu krajowego z dnia 11. września 1901 r. dz. u. kr. l. 92 i według projektu krajowego biura melioracyjnego z r. 1899 została między innymi przeprowadzona regulacja Brzezówki i Pustej z dopływami na przestrzeni należącej do gminy Połonicznej; przekopy i spusty dokonane po myśli planu regulacyjnego przecięły w trzech liniach sianozęcie, stanowiące własność włościan w Połonicznej.

Wspomniane roboty regulacyjne i melioracyjne nie zostały jednak tak wykonane, jak tego wymaga gospodarczy interes i w tym stanie niedokończenia robót pozostawiono wspomniany obszar pastwisk i sianozęci, z czego wynikły dla mieszkańców Połonicznej dotkliwe gospodarcze szkody i niegodności. Przedewszystkiem brakuje w licznych miejscach potrzebnych spustów dla wody, nie ma potrzebnych kładek przechodu, ani mostów do przejazdów tak, że gospodarze, których sianozęcie zostały w trzech miejscach przecięte kanałami, nie mają możliwości przepro-

wadzić kosiarzy z jednego brzegu na drugi, ani przejechać furami do swych parcel, ażeby je nawieść lub zboże zwieść.

Dla przykładu wystarczy podać, że gospodarz z Połonicznej Safat Stecki nie mogąc się dostać do swej parceli z powodu braku mostu, musiał pozostawić cały zbiór zboża, to jest 20 kóp żyta, które całkowicie zgniło. Poszkodowani wieśniacy z Połonicznej zwracali się daremnie do kierownictwa regulacji ze swemi zażaleniami, prosili o wykończenie robót, pobudowanie kładek i mostów, jednak ich usprawiedliwione żądania nie zostały uwzględnione.

Przedewszystkiem koniecznie jest potrzebny most na sianozęci Safata Steckiego, jako też Cyryła Prytuła, również potrzebne są spusty od północy do południa poniżej średniego kanału. Do kosztów wspomnianej regulacji mieli po myśli § 30. wspomnianej na wstępie ustawy przyczynić się właściciele meliorowanych gruntów konkurencyjnym datkiem w wysokości 30% kosztów. Pomimo, że — jak powiedziano — roboty regulacyjne nie zostały w całości ukończone, otrzymali właściciele gruntów meliorowanych w Połonicznej nakaz złożenia przypadających na nich kosztów. Wymienieni właściciele żądają przynajmniej półrocznej zwłoki do złożenia rat, a to ze względu na znany krytyczny stan wywołany elementarnymi stratami w gospodarstwie, na wszelki wypadek domagają się dokończenia robót i postawienia kładek do przechodu i mostów do przejazdu

Potrzebną jest rewizya planów melioracyjnych na wspomnianej przestrzeni i kontrola na miejscu, potrzeba bezwłocznego wystawienia kładek i mostów, bo dotychczasowy stan naraża włościan z Połonicznej na wielkie szkody i straty.

Wobec tego zapytują podpisani :

Czy skłonny jest Wydział krajowy przedsięwziąć wszystkie potrzebne kroki

do korzystnego załatwienia słusznych żądań włościan z Połonicznej i przedsięwziąć wykończenie melioracyjnych robót oraz wystawienie kładek i mostów tak, ażeby na przyszłość ochronić włościan od gospodarczych szkód.

Interpelant:
W. Singalewicz.

Kormosz, J. Jaworski, Winniczuk, Cegielski, Sandulak, Staruch Rożankowski, Perfecki, Korol, Kurowiec, Wanio, Makuch, Baczyński, Horbaczewski, Kapuściński, Hołubowicz, Nowakowski, Metella, Petruszewicz.

L. s. 2234/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Singalewicza i tow. do c. k. Rządu w sprawie budowy szkoły w gminie Poluchów mały, powiatu przemysłańskiego.

Rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 21. sierpnia 1905 L. 28574 zorganizowano w Poluchowie małym jednoklasową szkołę.

Jak wykazują szkolne sprawozdania, frekwencja szkolnych dzieci doszła do poważnej cyfry 100 uczniów, jednak z powodu braku własnego budynku szkolnego nie może być nauka prowadzona w odpowiedni sposób. Od dziewięciu lat udziela się tam naukę szkolną we wynajętych chatach, nieodpowiadających wymogom higieny, a wskutek tego szkolne dzieci często chorują. W r. 1907 zamknął nawet c. k. inspektor szkolny okręgowy tę szkołę, stwierdziwszy zupełnie nieodpowiednie pomieszczenie.

W r. 1910 zakupiła gmina Poluchów mały plac pod budowę szkoły z dwoma szkolnemi izbami i złożyła przypadający 120% datek na prestancję szkolną. Wskutek braku własnego budynku ponosi gmina rok rocznie wydatek po 1.000 K na wynajęcie sali szkolnej i mieszkania dla nauczyciela, czem się materalnie rujnuje.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy wiadomy jest c. k. Rządowi ten stan sprawy?

2) Czy raczy skłonić c. k. Radę szkolną krajową, aby bezzwłocznie przedsięwzięła w Poluchowie małym budowę szkoły z dwoma szkolnemi salami i przynależnościami.

Lwów, dnia 26. lutego 1914.

Interpelant:
Singalewicz.

Kapuściński, Metella, J. Jaworski, Winniczuk, Cegielski, Kurowiec, Staruch, Kiwieluk, Rożankowski, Perfecki, Wanio, Korol, Sandulak, Baczyński, Horbaczewski, Kochanowski, Hołubowicz, Nowakowski, Petruszewicz, Makuch.

L. s. 2235/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dr. R. Perfeckiego i tow. do Wydziału krajowego, jako nadzorczego organu nad Radą powiatową w Sokalu, w sprawie urzędowania naczelnika gminy Antoniego Mazurka w Hilczu, powiat Sokal.

Wysoki Sejmie!

Jak rabunkową jest gospodarka naczelnika gminy w gminie Hilcze powiatu Sokal, majątkiem gminnym, wskazują wykryte przy lustracyach, przeprowadzonych przez Radę powiatową w Sokalu, dnia 13. grudnia 1913 i 27. listopada 1913 nadużycia i defraudacje tegoż naczelnika gminy.

1) Od pięciu lat wyemigrował do Kanady kasyer gminny, Jan Bahniuk, a naczelnik gminy Antoni Mazurek przywłaszczywszy sobie funkcję kasyera, pobierał za niego wynagrodzenie, podpisując kwity, i w ten sposób pobrał bezprawnie 75 K.

2) Z kasy pożyczkowej w gminie pobrał bez wiadomości Rady gminnej kwotę 653 K, na własne potrzeby bez żadnego skryptu dłużnego.

3) Przywłaszczył sobie kwotę 100 K, złożonych przez Grzegorza Liseckiego w 1909 r. do kasy gminnej za pobrany od gminy piasek, nie zapisawszy całym tego dochodu w księgach kasowych gminy.

4) To samo stało się z należnością za 30 gar piasku wydanych w roku 1909 obszarowi dworskiemu.

5) Bezprawnie wydał z lasu gminnego 17. kwietnia 1912 Tomaszowi Myśkowi sosnę wartości 10 K a 3. czerwca 1913 drugą sosnę, tak samo wartości 10 K.

6) Ze sprzedaży łożyny w przysiółku Chochołowie otrzymał w r. 1911 kwotę 24 K, a w kasowym dzienniku wpisał tylko 18 K, sprzeniewierzając w ten sposób kwotę 6 K.

7) Że sprzedaży czereśni w r. 1913 uzyskał 10 K i całą tę kwotę sprzeniewierzył, nie zapisując jej całym do dziennika kasowego.

8) Za sprzedaną w r. 1912 trawę z pastwiska gminnego w Chochołowie otrzymał kwotę 7 K i tę sprzeniewierzył, nie wspisując jej do dziennika kasowego.

Mimo tak jawnych nadużyć Rada powiatowa w Sokalu dotąd nie zasuspendowała tego naczelnika gminy mimo, że zapowiedziała tę suspenzyę; tenże naczelnik gminy jeszcze dotąd urzęduje.

Zapytujemy przeto Waszą Ekselencyę:

Jakie zamierza przedsięwziąć kroki i jakich użyć środków, ażeby tego rodzaju pokrywanie nadużyć i rabunkowej gospodarki wójta przez Radę powiatową w Sokalu wreszcie ustało i ażeby nastąpiło bezzwłoczne usunięcie naczelnika gminy, Antoniego Mazurka w Hilczu od urzędowania?

Interpelant:
Perfecki.

Rożankowski, Hołubowicz, I. Jaworski, Kapuściński, Nowakowski, Kurowiec,

Tryłowski, Horbaczewski, Sandulak, Terszakowiec, Kochanowski, Staruch, Wanio, Dumka.

L. s. 2236/914.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu posła J. Kochanowskiego i tow. w sprawie kreowania samoistnego eksponowanego gr. kat. wikaryatu w Laszkach, powiatu jaworowskiego.

Od roku 1900 czyni gmina Laszki starania, ażeby z powodu dalekiej odległości od macierzystej cerkwi w Ożomli, kreowano samoistny wikaryat w gminie Laszkach.

Są wszystkie warunki do utworzenia samoistnego wikaryatu, gmina postawiła budynki dla księdza. Konsystorz biskupi w Przemyślu zgodził się na utworzenie eksponowanego wikaryatu. Odległość od macierzystej cerkwi 7 kilometrów z powodu znanych lichych dróg, które są między Ożomlą a Laszkami, niżej wszelkiej krytyki, pozbawia mieszkańców gminy Laszki należytej i wczesnej opieki duchownej, a dzieci szkolnych pozbawia możności należytego korzystania z nauki religii.

Tymczasem c. k. Namiestnictwo nie spieszy się z załatwieniem tej piekającej sprawy dla mieszkańców gminy Laszki z niewiadomych przyczyn.

Wobec tego podpisani ośmielają się zapytać:

1) Jak wyjaśni i usprawiedliwi c. k. Rząd zwłokę w sprawie utworzenia eksponowanego gr. kat. wikaryatu w gminie Laszki pow. Jaworowskiego?

2) Co myśli uczynić c. k. Rząd, aby sprawę utworzenia tego wikaryatu przyspieszyć?

Interpelant:
Kochanowski.

Kost' Lewicki, Makuch, Terszakowiec, Wanio, Korol, Dumka, Hołubowicz, Kiweluk, J. Jaworski, Singalewicz, Kapu-

ściński, Nowakowski, Staruch, Perfecki,
L. Lewicki.

L. s. 2237/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dr. Hołubowicza i tow. do JE. c. k. Namiestnika, jako Prezydenta c. k. Rady szkolnej krajowej, w sprawie obsadzenia posady nauczyciela przy czteroklasowej szkole w Nastasowie, tarnopolskiego powiatu.

W Nastasowie, tarnopolskiego powiatu, jest czteroklasowa szkoła ludowa z ruskim językiem wykładowym. Dla charakterystyki przychylności c. k. Rady szkolnej krajowej do tej szkoły podają podpisani, że przy tej szkole ruskiej są aż trzy nauczycielki zajęte, które nie mają kwalifikacji i pojęcia o ruskim języku wykładowym.

Na wezwanie c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu, c. k. Rada szkolna miejscowa w Nastasowie na swem posiedzeniu z dnia 27. września 1913, poleciła z nadesłanej listy kandydatów — p. Dmytra Fałendysza na nauczyciela.

Od tego czasu c. k. Rada szkolna nie powzięła żadnej decyzji, a szkoła pozostaje bez nauczyciela.

Wobec tego podpisani zapytują:

Co zamierza c. k. Rząd uczynić, ażeby jak najszybciej obsadzić posadę nauczyciela przy czteroklasowej ruskiej szkole w Nastasowie?

Interpelant:
Hołubowicz.

Dumka, Cegielski, Łahodyński, Makuch, Singalewicz, J. Jaworski, Petruszewicz, Horbaczewski, Winniczuk, Kochanowski, Staruch, Terszakowiec, Baczyński, Rożankowski, Ławruk, Perfecki.

L. s. 2238/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Aleksandra Kapuścińskiego i tow. w sprawie budowy drogi z Oleksiniec

do Szerszenowic i z Oleksiniec do Tłustego powiatu, borszczowskiego.

Między Oleksińcami i Szerszenowicami, jak Oleksińcami i Tłustem komunikacja jest straszna i niemożliwa, a ludność tej okolicy jest narażona na wielkie straty, tem więcej, że most na Serecie jest zerwany.

Ludność tejże okolicy kilkakrotnie odnosiła się do Wydziału powiatowego, Starostwa i Namiestnictwa — a Wydział powiatowy w Borszczowie nawet zrobił szkic na budowę drogi z Oleksiniec do Tłustego, kosztem 32.000 K i na tem wszystko skończyło się.

Przeto zapytują podpisani:

Czy Wysoki Wydział raczy czem szybciej wezwać dotyczące czynniki do bezzwłocznego rozpoczęcia budowy tych dróg, a to tem więcej, ponieważ w tych stronach ludność z powodu nieurodzaju strasznie cierpi?

Interpelant:
Aleks. Kapuściński.

Ławruk, Dumka, Staruch, J. Jaworski, Wanio, Metella, Kurowiec, Cegielski, Sandulak, Terszakowiec, Tryłowski, Kormosz, Kochanowski, Horbaczewski.

L. s. 2239/914.

I n t e r p e l a c y a

posła R. Załozieckiego i tow. w sprawie nielegalnego urzędowania Zwierzchności gminnej poza peryod funkcyjny w Smolinie i Lubiczu-Kniażem, w powiecie rawskim.

Wysoki Sejmie!

W gminie Smolinie odbyły się ostatnie wybory gminne jeszcze przed 4 laty. Nowa Rada gminna ukonstytuowała się prawnie, bo wniesione rekursy przeciw legalności wyborów nie zostały uwzględnione. Mimo tego nie może nowa Rada i nowowybrany naczelnik objąć urzędowania i dotychczas urzęduje stary naczelnik Jakim Pawluch

który niszczy gminę swoją gospodarką, a wszystkie wniesione do Starostwa i Namiestnictwa we Lwowie zażalenia nie przynoszą żadnego rezultatu.

Tak samo we wsi Lubycza-Kniaże, tego samego powiatu, wybrano jeszcze w r. 1908 nową Radę gminną, która ukonstytuowawszy się, wybrała nowego naczelnika Łukasza Szweicia. Z powodu protestu starego naczelnika Bazyła Michalewicza nie może nowa Rada już sódmy rok objąć urzędowania pomimo starań u wszystkich krajowych instancjach.

Wobec tego zapytują podpisani:

Jakie kroki zamyśla c. k. Namiestnictwo przedsięwziąć, aby usunąć nieprawny stan w wspomnianych gminach?

Interpelant:
Żałoziecki.

Kost' Lewicki, Makuch, Hołubowicz, Kochanowski, Singalewicz, Dumka, Petruszewicz, Perfecki, Kapuściński, Wanio, J. Jaworski, Kiweluk, Baczyński, Terszakowicz, Nowakowski.

L. s. 2240/914.

I n t e r p e l a c y a

posła J. Jaworskiego i tow. do Jego Ekscellencyi P. Namiestnika w sprawie budowy dzwonnicy w Laszkach murowanych, powiatu starosamborskiego.

W miasteczku Laszki murowane, pow. starosamborskiego, stawiają łacinnicy dzwonnice w oddaleniu 11 metrów od cerkwi. Ponieważ wskutek tak blizkiego położenia dzwonnicy, dźwięk wielkich dzwonów zagłuszać będzie nabożeństwa cerkiewne i przeszkadzać w kazaniach, a nadto, ponieważ to jest przeciwne nawet ustawie budowlanej, przeto miejscowy gr. kat. proboszcz ks. Bazyli Ołeksyn wniósł dnia 8. lutego 1914 przeciw zamierzonej budowie protest do Zwierzchności gminnej w miasteczku Laszki murowane i zarządał

przeprowadzenia rozprawy przed wydaniem konsensu na budowę. Kiedy Zwierzchność gminna mimo tego wydała konsens bez przeprowadzenia rozprawy, proboszcz ks. Ołeksyn odniósł się z zażaleniem do Wydziału powiatowego w Starym Samborze.

Wydział powiatowy rozporządzeniem z dnia 10. lutego L. 332, a potem drugim rozporządzeniem z dnia 15. lutego 1914 r. L. 377, nakazał przeprowadzić rozprawę i wstrzymać budowę. Zwierzchność gminna przeprowadziła rzeczywiście rozprawę dnia 21. lutego 1914, ale roboty nie wstrzymała do dzisiejszego dnia, a dzwonnice budują śpiesznie dalej.

Pod budowę dzwonnicy jest daleko odpowiedniejsze miejsce z drugiej strony kościoła i daleko większe, mimo tego dzwonnice budują tylko na to przed cerkwią, aby przeszkadzać w nabożeństwach, dokucać Rusinom i w ten sposób jątrzyć i budzić nienawiść.

Rozumie się samo przez się, że wobec takiego postępowania Zwierzchności gminnej i łacinników w miasteczku Laszkach murowanych między Rusinami zapanowało silne oburzenie, a nienawiść między Polakami i Rusinami jeszcze więcej pogłębiła się.

Wobec tego podpisani zapytują:

I. Czy Wasza Ekscellencya wie o tem?

II. Czy zarządzi choćby w drodze telegraficznej wstrzymanie dalszej budowy dzwonnicy przez c. k. Starostwo w Starym Samborze?

Lwów, dnia 7. lutego 1914.

Interpelant:
J. Jaworski.

Kapuściński, Makuch, Nowakowski, Perfecki, Terszakowicz, Singalewicz, Mettella, Staruch, Sandulak, Dumka, Winniczuk, Kurowicz, Kiweluk, Ławruk, Hołubowicz.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacje odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu, z wnioskami zaś nagłymi postąpi regulaminowo.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o szkole rolniczej w Tarnowie, na Wulce kapitańskiej, o Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i popieraniu sadownictwa w kraju za rok 1912/13.

Sprawozdawca p. Pilat wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

2. S p r a w o z d a n i e

komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Sanoku na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Sanoku, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Sprawozdawca p. Burzyński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Sanoku na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Sanoku tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Sanoku zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu sanockiego, poręki za powiatową Kasę oszczędności w Sanoku, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad projektem ustawy i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński i stawia następującą rezolucję:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył akcyę w tym kierunku, iżby we wszystkich powiatach w najkrótszym czasie powstały „powiatowe Kasy oszczędności“.

Marszałek poddaje do poparcia powyższą rezolucję.

Izba popiera rezolucję p. Stapińskiego.

Marszałek udziela głosu p. Kurowcowi.

Przemawia p. Kurowiec i stawia następujące dwie rezolucje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby wykonywał ścisłą kontrolę nad powiatowemi Kasami oszczędności.

2) Żeby przypomniiał Kasom powiatowym swe rozporządzenia co do przyj-

mowania polic asekuracyjnych krajowych.

Marszałek udziela głosu p. Makuchowi.

Przemawia p. Makuch.

Przemawia p. Nowosielecki.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca p. Burzyński.

Na polecenie Marszałka sekretarz p. Urbański odczytuje powyższe rezolucje p. Kurowca:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wykonywał ścisłą kontrolę nad powiatowemi Kasami oszczędności.

2) Żeby przypomniął Kasom powiatowym swe rozporządzenie co do przyjmowania polic asekuracyjnych krajowych.

Marszałek poddaje powyższe rezolucje p. Kurowca do poparcia.

Izba popiera powyższe rezolucje p. Kurowca.

Sprawozdawca oświadcza się za przyjęciem powyższych rezolucji.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek udziela głosu p. Makuchowi w sprawie formalnej.

Przemawia p. Makuch i żąda skonstatowania przy głosowaniu ilości głosów za i przeciw wnioskowi komisji.

Marszałek oznajmia, że się zastosuje do tego życzenia.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc, który p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek stwierdza, że za projektem ustawy głosowało 64, a przeciw 28 postów.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek wzywa p. sekretarza do odczytania zgłoszonych rezolucji.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucję p. Stapińskiego, która opiewa:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył akcyę w tym kierunku, iżby we wszystkich powiatach w najkrótszym czasie powstały „powiatowe Kasy oszczędności“.

Izba uchwała powyższą rezolucję bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański odczytuje dwie rezolucje p. Kurowca, które opiewają:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wykonywał ścisłą kontrolę nad powiatowemi Kasami oszczędności.

2. Żeby przypomniął Kasom powiatowym swe rozporządzenia co do przyjmowania polic asekuracyjnych krajowych.

Izba uchwała powyższe rezolucje bez rozprawy.

Następuje:

3. S p r a w o z d a n i e

Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Skałacie na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Skałacie, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocenowanie.

Sprawozdawca p. Burzyński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbań-

skiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Skałacie na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Skałacie, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Skałacie zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu Skałackiego poręki za powiatową Kasę oszczędności w Skałacie, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad projektem ustawy i udziela głosu p. Terszakowcowi.

Przemawia p. Terszakowiec.

Przemawia p. Hołubowicz.

Przemawia p. Skarbek.

Przemawia p. Schmidt.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

(Po przemówieniu p. sprawozdawcy obejmuje kierownictwo obrad wicemarszałek JE. ksiądz biskup Czechowicz).

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Wicemarszałek udziela głosu p. Terszakowcowi dla sprostowania faktycznego.

Przemawia p. Terszakowiec.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie projektu ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższego projektu ustawy en bloc.

Wicemarszałek udziela głosu p. Kormoszowi w sprawie formalnej.

Przemawia p. Kormosz i wnosi o skonstatowanie kompletu.

Po obliczeniu Izby przez pp. sekretarzy Wicemarszałek stwierdza, że Izba jest w komplecie, gdyż jest obecnych 86 posłów.

Izba przystępuje do głosowania i uchwała cały projekt ustawy en bloc, który p. sprawozdawca odczytuje.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

4. S p r a w o z d a n i e

komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Limanowej na przyjęcie imieniem powiatu poręki na powiatową Kasę oszczędności w Limanowej, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Sprawozdawca p. Burzyński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia.... zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Limanowej na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Limanowej, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Limanowej zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu limanowskiego poręki za powiatową Kasę oszczędności w Limanowej, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

5. S p r a w o z d a n i e

Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Lisku na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Lisku tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Sprawozdawca p. Burzyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia... zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Lisku na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Lisku, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Lisku zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu Liskiego poręki za powiatową Kasę oszczędności w Lisku, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

6. S p r a w o z d a n i e

Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Bochni na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki 70.000 K., a mianowicie: a) na pokrycie części kosztów budowy nowego szpitala powszechnego w Bochni w kwocie 30.000 K, b) na pokrycie 15% udziału na rzecz budowy mostu na rzece Rabie.

Sprawozdawca p. Maiss, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod % projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki komunalnej w Banku krajowym 70.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Bochni zezwala się w myśl § 24. ustawy

o Repr. powiat. na zaciągnięcie imieniem powiatu Bocheńskiego pożyczki komunalnej 70.000 K., a mianowicie:

a) na pokrycie części kosztów budowy nowego szpitala powszechnego w Bochni 30.000 K.,

b) na pokrycie części kosztów budowy mostu żelaznego na rzece Rabie między Ujściem solnem a Niedarami 40.000 K.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

7. S p r a w o z d a n i e

komisji przemysłowej w sprawie dodatku drożyznianego dla funkcjonaryszy szkół zawodowych i warsztatów naukowych.

Wice-Marszałek usuwa ten punkt z porządku dziennego.

Następuje :

8. S p r a w o z d a n i e

Komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowej centralnej Kasy dla Spółek rolniczych.

Sprawozdawca p. Żardecki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności krajowej Centralnej Kasy i o jej zamknięciu rachunkowym za rok 1912.

II. Sejm zmienia brzmienie ustępu II. i dalszych § 1, § 24. i § 25. statutu krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie, a mianowicie:

ustęp I. i dalsze § 1-go mają opiewać:

„Zakładowy kapitał Centralnej Kasy ustanowiony pierwotnie w sumie 2 milionów koron, podwyższa się do sumy 5,000.000 K.“

Mianowicie przekazał Sejm cały fundusz pożyczkowy, utworzony dla Spółek oszczędności i pożyczek uchwałą sejmową z dnia 16-go marca 1899 na rzecz Centralnej Kasy.

Z chwilą ukonstytuowania Centralnej Kasy przeszły na Kasę wszystkie aktywa i pasywa rzeczzonego funduszu pożyczkowego, którego kapitał własny wynosił z końcem r. 1906 kwotę 402.363 K. 77 h.

Wydział krajowy upoważnionym został na rachunek subwencji krajowej, przyznanej na lat 50 w rocznych kwotach po 40.000 K. temuż funduszowi pożyczkowemu uchwałą sejmową z dnia 16-go marca 1899 zaciągnąć imieniem kraju pożyczkę w takiej wysokości, jaka możliwa była przy racie amortyzacyjnej 40.000 K.

Całą gotówkę z tej pożyczki uzyskaną, Wydział krajowy złożył na kapitał zakładowy Centralnej Kasy.

Reszta kapitału w sumie 2,000.000 K. pierwotnie ustanowionego miała być zebrana z czystych zysków Kasy, według postanowień § 24. niniejszego statutu.

Celem dalszego podwyższenia kapitału zakładowego Centralnej Kasy do wysokości 5 milionów koron otrzymuje Wydział krajowy upoważnienie do zaciągnięcia imieniem kraju pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami pożyczki w takiej wysokości, aby uzyskana z niej gotówka wystarczyła na uzupełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do pełnej sumy 5 milionów koron.

§ 7. statutu odpada w całości a wskutek tego wszystkie następne §§ otrzymują liczby porządkowe o jeden mniejsze od dotychczasowych.

§ 24 (obecnie jako § 23) zmienia się i ma opiewać:

„Z czystego zysku wykazanego rocznym zamknięciem rachunków przypadało 10% funduszowi rezerwowemu, zaś reszta zysku kapitałowi zakładowemu Centralnej Kasy.

Gdy kapitał zakładowy uzupełniony zostanie do wysokości 5 milionów koron, wówczas wpływać będzie cały czysty zysk do funduszu rezerwowego Centralnej Kasy, dopóki tenże nie wzrośnie do sumy jednego miliona koron“.

§ 25. (obecnie § 24.) zmienia się i ma opiewać:

„Fundusz rezerwowy służy na pokrycie ewentualnych strat i na zabezpieczenie wszystkich zobowiązań Centralnej Kasy“.

„Gdy fundusz rezerwowy dosięgnie jednego miliona koron, wówczas zysk Centralnej Kasy ma być użyty przede-

wszystkiem na pokrywanie rat annuitetowych dalszej pożyczki. jaką ma Wydział krajowy zaciągnąć w myśl ostatniego ustępu § 1. na uzupełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do 5 milionów koron. O użyciu zaś ewentualnej pozostałości zysku, jak również po użyciu czystego zysku po całkowitem umorzeniu powyższej pożyczki orzeknie Sejm krajowy“.

III. Dla umorzenia zaciągnąć się mającej pożyczki na dopełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do 5 milionów koron przeznacza Sejm z funduszu krajowego począwszy od 1. lipca roku 1914 kwoty odpowiadające racie rocznej (annuitetowej) tak długo, dopóki obowiązek uiszczania annuitetów nie przejdzie na Krajową Centralną Kasę w myśl poprzednich ad II. postanowień. Na pokrycie tego wydatku postanawia Sejm krajowy wstawić do prelimina-

rza wydatków funduszu krajowego na rok 1914 kwotę 100.000 K.

Wice-Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Kormosz.

Wicemarszałek udziela głosu p. Pilatowi.

Przemawia p. Pilat członek Wydziału krajowego.

Przemawia p. Wolanin.

Wicemarszałek odracza dalszy ciąg posiedzenia do godziny szóstej wieczorem.

(Przerwa posiedzenia o godzinie 2 minut 5 popołudniu.)

(Ciąg dalszy posiedzenia z dnia 27. lutego 1914).

Początek o godzinie 6. minut 28 wieczorem.

Wicemarszałek stwierdza, że Izba w komplecie i otwiera odroczone posiedzenie.

Następuje dalszy ciąg rozprawy ogólnej nad sprawozdaniem komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowej centralnej kasy dla Spółek rolniczych.

Wicemarszałek udziela głosu p. Nowakowskiemu.

Przemawia p. Nowakowski.

Przemawia p. Krężel i stawia następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd Kasy Centralnej, iżby pieniądze lokowane w niej przez Spółki oszczędności i pożyczek, odsyłał tym Spółkom bezpłatnie (t. j. bez obowiązku opłacania porta) oszczędzając przez to takowym dość znacznych kosztów.

Wicemarszałek udziela głosu p. Pilchowi.

Przemawia p. Pilch.

Przemawia p. Okoń.

Izba uchwała bez rozprawy, na wniosek p. Schmidta, zamknięcie rozprawy ogólnej.

Wicemarszałek wzywa zapisanych do głosu „przeciw“ wnioskowi komisji pp. Kurowca, Górkiewicza, Schmidta i Wolanina, oraz „za“ wnioskami pp. Zamorskiego, Wójcickiego, Zarembe, Bednarskiego, Tomakę i Maciuszka, do wyboru mowców generalnych.

Wicemarszałek udziela głosu p. Kurowcowi, jako mowcy generalnemu przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Kurowiec.

(W czasie przemówienia p. Kurowca obejmuje przewodnictwo obrad Marszałek JE. Adam hr. Gołuchowski).

P. Kurowiec kończy swoje przemówienie następującą rezolucją:

Sejm uchwała:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wpłynął na Zarząd Patronatu spółek oszczędności i pożyczek, ażeby na równi traktował ruskie jak i polskie gminy przy zakładaniu tychże spółek.

Marszałek udziela głosu p. Zamorskiemu, jako mowcy generalnemu za wnioskami komisji.

Przemawia p. Zamorski.

Marszałek poddaje do poparcia zgłoszone w czasie rozprawy ogólnej rezolucje, które odczytuje p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje rezolucję p. Krężła, która opiewa:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd Kasy Centralnej, iżby pieniądze lokowane w niej przez Spółki oszczędności i pożyczek, odsyłał tym Spółkom bezpłatnie (t. j. bez obowiązku opłacania porta) oszczędzając przez to takowym dość znacznych kosztów.

Izba popiera powyższą rezolucję p. Krężła.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje rezolucję p. Kurowca, która opiewa:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wpłynął na Zarząd Patronatu spółek oszczędności i pożyczek, ażeby na równi traktował ruskie jak i polskie gminy przy zakładaniu tychże spółek.

Izba popiera powyższą rezolucję p. Kurowca.

Marszałek udziela głosu p. sprawozdawcy.

Przemawia sprawozdawca p. Żardecki.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje pierwszy wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności krajowej Centralnej Kasy i o jej zamknięciu rachunkowym za rok 1912.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym wnioskiem i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje drugi wniosek komisji:

II. Sejm zmienia brzmienie ustępu II. i dalszych § 1, § 24. i § 25. statutu krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie a mianowicie:

ustęp I. i dalsze § 1-go mają opiewać:

„Zakładowy kapitał Centralnej Kasy, ustanowiony pierwotnie w sumie 2 milionów koron, podwyższa się do sumy 5,000.000 K.“

Mianowicie przekazał Sejm cały fundusz pożyczkowy, utworzony dla Spółek oszczędności i pożyczek uchwałą sejmową z dnia 16-go marca 1899 na rzecz Centralnej Kasy.

Z chwilą ukonstytuowania Centralnej Kasy przeszły na Kasę wszystkie aktywa i passywa rzeczonoego funduszu pożyczkowego, którego kapitał własny wynosił z końcem roku 1906 kwotę 402.363 K. 77 h.

Wydział krajowy upoważnionym został na rachunek subwencji krajowej, przyznanej na lat 50 w rocznych kwotach po 40.000 K. temuż funduszowi pożyczkowemu uchwałą sejmową z dnia 16-go marca 1899 zaciągnąć imieniem kraju pożyczkę w takiej wysokości, jaka możliwa była przy racie amortyzacyjnej 40.000 K.

Całą gotówkę z tej pożyczki użyłskaną, Wydział krajowy złożył na kapitał zakładowy Centralnej Kasy.

Reszta kapitału w sumie 2,000.000 K. pierwotnie ustanowionego miała być zebrana z czystych zysków Kasy, według postanowień § 24. niniejszego statutu.

Celem dalszego podwyższenia kapitału zakładowego Centralnej Kasy do wysokości 5 milionów koron otrzymuje Wydział krajowy upoważnienie do zaciągnięcia imieniem kraju pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami pożyczki w takiej wysokości, aby uzyskana z niej gotówka wystarczyła na uzupełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do pełnej sumy 5 milionów kor.

§ 7. statutu odpada w całości a wskutek tego wszystkie następne §§. otrzymują liczby porządkowe o jeden mniejsze od dotychczasowych.

§ 24. (obecnie jako § 23) zmienia się i ma opiewać:

„Z czystego zysku wykazanego rocznie zamknięciem rachunków przypadało 10% funduszowi rezerwowemu, zaś reszta zysku kapitałowi zakładowemu Centralnej Kasy.

Gdy kapitał zakładowy uzupełniony zostanie do wysokości 5 milionów koron, wówczas wpływać będzie cały czysty zysk do funduszu rezerwowego Centralnej Kasy, dopóki tenże nie wzrośnie do sumy jednego miliona koron“.

§ 25. (obecnie 24.) zmienia się i ma opiewać:

„Fundusz rezerwy służy na pokrycie ewentualnych strat i na zabezpieczenie wszystkich zobowiązań Centralnej Kasy“.

Gdy fundusz rezerwy dosięgnie jednego miliona koron, wówczas zysk Centralnej Kasy ma być użyty przede wszystkim na pokrywanie rat annuitetowych dalszej pożyczki, jaką ma Wy-

dział krajowy zaciągnąć w myśl ostatniego ustępu § 1. na uzupełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do 5 milionów koron. O użyciu zaś ewentualnej pozostałości zysku, jak również po użyciu czystego zysku po całkowitem umorzeniu powyższej pożyczki orzeknie Sejm krajowy“.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje trzeci wniosek komisji:

III. Dla umorzenia zaciągnąć się mającej pożyczki na dopełnienie kapitału zakładowego Centralnej Kasy do 5 milionów koron przeznaczają Sejm z funduszu krajowego począwszy od 1-go lipca roku 1914 kwoty odpowiadające racie rocznej (annuitetowej) tak długo, dopóki obowiązek uiszczania annuitetów nie przejdzie na Krajową Centralną Kasę w myśl poprzednich ad II. postanowień. Na pokrycie tego wydatku postanawia Sejm krajowy wstawić do preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1914 kwotę 100.000 K.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania zgłoszonych rezolucji:

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje rezolucję p. Krężła, która opiewa:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd Kasy Centralnej, iżby pieniądze lokowane w niej przez Spółki oszczędności i pożyczek, odsyłał tym spółkom bezpłatnie (t. j.

bez obowiązku opłacania porta), oszczędzając przez to takowym dość znacznych kosztów.

Sprawozdawca p. Żardecki oświadcza się za przyjęciem tej rezolucyi.

Izba uchwała powyższą rezolucyę p. Kręźła.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje rezolucyę p. Kurowca, która opiewa:

Sejm uchwała:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wpłynął na Zarząd Patronatu spółek oszczędności i pożyczek, ażeby na równi traktował ruskie jak i polskie gminy przy zakładaniu tychże spółek.

Sprawozdawca p. Żardecki oświadcza się przeciw tej rezolucyi.

Izba odrzuca powyższą rezolucyę p. Kurowca.

Następuje:

9. S p r a w o z d a n i e

komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych funduszach na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913.

Sprawozdawca p. Maiss, uwolniony na wniosek sekretara p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. września 1912 L. W. 136.802/1912 o krajowych funduszach na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1911 do 30. czerwca 1912 r. oraz sprawozdanie z dnia 11. listopada 1913 za czas od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913.

2. Sejm ponawia swe wezwania z lat poprzednich i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę

dla c. i k. wojska zasilął ze skarbu państwowego z obowiązkiem zwrotów zasiłków przez c. k. Skarb wyplaconych.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby sprawę podniesienia krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar wziął pod rozwayę i aby Sejmowi odpowiednie poczynił wnioski.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie wniosków komisyi en bloc.

Izba uchwała przyjęcie wniosków komisyi en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała powyższe wnioski komisyi en bloc.

Następuje:

10. S p r a w o z d a n i e

komisyi sanitarnej w przedmiocie petycyj Dra Franciszka Grodeckiego lekarza okręgowego w Czarnym Dunajcu, Dra Alfreda Laskiewicza lekarza okręgowego w Niżniowie, Dra Jana Gołaba lekarza okręgowego w Jaryczowie i Dra Józefa Tarcholskiego lekarza okręgowego w Zatorze o udzielenie im veniam aetatis.

Sprawozdawca p. Bednarski odczytuje sprawozdanie komisyi, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Drowi Franciszkowi Grodeckiemu, Drowi Alfredowi Laskiewiczowi, Drowi Józefowi Tarcholskiemu i Drowi Janowi Gołabowi udziela Sejm veniam aetatis celem umożliwienia im nabycia praw wypływających z postanowień ustawy emerytalnej z d. 12. maja 1909. Nr. 68. Dz. u. kr., a to stosownie do postanowień §2. względnie 20. powyższej ustawy.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisyi.

Następuje :

11. S p r a w o z d a n i e

komisji sanitarnej w przedmiocie prośby Dra Jana Gawlika, dyrektora szpitala powszechnego w Nowym Targu i Dra Maurycego Gottfrieda, sekundaryusza szpitala powszechnego w Skałacie.

Sprawozdawca p. Bednarski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Drowi Janowi Gawlikowi i Drowi Maurycemu Gottfriedowi udziela Sejm veniam aetatis celem umożliwienia im uzyskania stabilizacji na zajmowanych stanowiskach.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

12. S p r a w o z d a n i e

komisji drogowej w sprawie budowy mostu na Wisłóce w gminie Kaczorowy pod Jasłem.

Sprawozdawca p. Schmidt odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by sprawę subwencyonowania zbudować się mającego mostu na rzece Wisłóce w gminie Kaczorowy rozpatrzył i załatwił.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym wnioskiem komisji i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński i wnosi poprawkę do wniosku komisji, mianowicie, ażeby po słowach : „rozpatrzył i...” dodać słowo : „przychylnie“.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Stapińskiego.

Po zamknięciu rozprawy Marszałek udziela głosu p. sprawozdawcy.

Przemawia sprawozdawca p. Schmidt i oświadcza się przeciw poprawce p. Stapińskiego.

Izba uchwała wniosek komisji, a w osobnem głosowaniu odrzuca poprawkę p. Stapińskiego.

Następuje :

13. S p r a w o z d a n i e

komisji drogowej w sprawie ew. budowy mostu na Bystrzycy między Cucyłowem a Grabowcem.

Sprawozdawca p. Schmidt odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by sprawę budowy mostu na rzece Bystrzycy między gminami Cucyłowem a Grabowcem rozpatrzył i załatwił.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

14. S p r a w o z d a n i e

komisji drogowej w sprawie subwencyonowania budowy mostu na Popradzie w gminie Barcice.

Sprawozdawca p. Schmidt odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by sprawę subwencyonowania budowy mostu na Popradzie w gminie Barcice rozpatrzył i załatwił.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

15. S p r a w o z d a n i e

komisji prawnej o sprawozdaniach Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. Wydziału krajowego za czas od 1. października 1911 do 30. czerwca 1912 i za czas od 1. lipca 1912 do końca czerwca 1913 r.

Marszałek usuwa tę sprawę z porządku dziennego.

Następuje :

16. S p r a w o z d a n i e

komisji administracyjnej o nagłym wniosku p. Starucha i towarzyszy w sprawie wstrzymania emigracji sezonowej przez c. k. Starostwa wraz z rezolucją p. Okuniewskiego o wydanie nowego okólnika normującego wydawanie paszportów dla zarobkującej ludności, ściśle na podstawie artykułu IV. ustawy zasadniczej i t. d.

Sprawozdawca p. Maiss, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Ze względu na to, że ruch emigracyjny, przejawiający się w kraju szczególnie w ostatnich latach klęsk elementarnych, ma wybitny i niewątpliwy charakter emigracji zarobkowej, a nie emigracji stałej w ścisłym tego słowa znaczeniu i że wstrzymywanie emigracji zarobkowej nie jest w ustawach uzasadnionem, a w obecnych wyjątkowych stosunkach wprost szkodliwym, wzywa się c. k. Rząd o polecenie władzom, by uwzględniając tę różnicę, nie czyniły w wykonywaniu administracji emigracyjnej trudności nieuzasadnionych odnośnie do emigracji zarobkowej czyli sezonowej.

2. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał do podwładnych władz okólnik i okólnik ten należyście ogłosił, a to okólnik przepisujący wydawanie pasz-

portów dla zarobkującej ludności na podstawie art. IV. ustawy zasadniczej z 21. grudnia 1876 Dz. p. p. N. 142, rozporządzenia ministeryalnego z 10. maja 1867. Dz. p. p. N. 80, tudzież § 44 ustawy wojskowej Cz. I. i § 8. ustawy wojskowej Cz. III. normujących tylko okres czasu, na jaki paszport ma być wydany.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji i udziela głosu p. Hołubowiczowi.

Przemawia p. Hołubowicz.

Przemawia p. Metella.

Przemawia p. Staruch i stawia dwie poprawki do drugiego wniosku komisji, mianowicie :

1) ażeby po słowach początkowych :

„2) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał...“ dodać słowo: „bezzwłocznie“;

2) ażeby skreślić końcowe słowa tego wniosku :

„.....rozporządzenia ministeryalnego z 10. maja 1867. Dz. p. p. N. 80 tudzież § 44 ustawy wojskowej Cz. I. i § 8. ustawy wojskowej Cz. III. normujących tylko okres czasu, na jaki paszport ma być wydany“.

Marszałek udziela głosu p. Witosowi.

Przemawia p. Witos.

Przemawia p. Lisiewicz i stawia następującą rezolucję :

Sejm uchwali :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby rozpatrzył sprawę ustanowienia krajowych komisarzy dla spraw emigracyjnych i z odpowiednimi wnioskami na najbliższą sesję sejmową przyszedł.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej Marszałek oznajmia, że podda teraz do poparcia zgłoszone rezolucje.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucję p. Stapińskiego, która opiewa :

Wzywa się c. k. Rząd, aby towarzystwom obcopaństwowym należącym do kartelu (Poolu) zabronił działalności w obrębie królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Izba nie popiera powyższej rezolucyi, która wobec tego upada.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucyę p. Lisiewicza, która opiewa:

Sejm uchwali:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby rozpatrzył sprawę ustanowienia krajowych komisarzy dla spraw emigracyjnych i z odpowiednimi wnioskami na najbliższą sesyę sejmową przyszedł.

Izba popiera powyższą rezolucyę p. Lisiewicza.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pierwszą poprawkę p. Starucha, która opiewa:

1) ażeby po słowach początkowych:

„2) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał...“ dodać słowo: „bezzwłocznie“.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Starucha.

Sekretarz p. Urbański odczytuje drugą poprawkę p. Starucha, która opiewa:

2) ażeby skreślić końcowe słowa tego wniosku:

„...rozporządzenia ministeryalnego z 10. maja 1867 Dz. p. p. N. 80 tudzież § 44 ustawy wojskowej Cz. I. i § 8. ustawy wojskowej Cz. III. normujących tylko okres czasu, na jaki paszport ma być wydany“.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Starucha.

Marszałek udziela głosu p. sprawozdawcy.

Przemawia sprawozdawca p. Maiss i oświadcza się w sprawie poprawek p. Starucha i rezolucyi p. Lisiewicza.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Maiss odczytuje pierwszy wniosek komisyi, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Ze względu na to, że ruch emigracyjny, przejawiający się w kraju szczególnie w ostatnich latach klęsk elementarnych, ma wybitny i niewątpliwy charakter emigracji zarobkowej, a nie emigracji stałej w ścisłym tego słowa znaczeniu i że wstrzymywanie emigracji zarobkowej nie jest w ustawach uzasadnionem, a w obecnych wyjątkowych stosunkach wprost szkodliwym, wzywa się c. k. Rząd o polecenie władzom, by uwzględniając tę różnicę, nie czyniły w wykonywaniu administracyi emigracyjnej trudności nieuzasadnionych odnośnie do emigracji zarobkowej czyli sezonowej.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym wnioskiem komisyi i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała powyższy wniosek komisyi.

Sprawozdawca p. Maiss odczytuje drugi wniosek komisyi, który opiewa:

2) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał do podwładnych władz okólnik i okólnik ten należycie ogłosił, a to okólnik przepisujący wydawanie paszportów dla zarobkującej ludności na podstawie art. IV. ustawy zasadniczej z 21. grudnia 1876. Dz. p. p. N. 142, rozporządzenia ministeryalnego z 10. maja 1867 Dz. p. p. N. 80 tudzież § 44 ustawy wojskowej Cz. I. i § 8. ustawy wojskowej Cz. III. normujących tylko okres czasu, na jaki paszport ma być wydany.

Marszałek oznajmia, że do tego wniosku komisyi zostały zgłoszone dwie

poprawki p. Starucha i że podda najpierw pod głosowanie drugą poprawkę p. Starucha, która opiewa:

2) ażeby skreślić końcowe słowa tego wniosku:

„.... rozporządzenia ministeryalnego z 10. maja 1867. Dz. p. p. N. 80 tudzież § 44 ustawy wojskowej Cz. I. i § 8. ustawy wojskowej Cz. III. normujących tylko okres czasu, na jaki paszport ma być wydany“.

Izba odrzuca powyższą poprawkę p. Starucha.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek komisji łącznie z pierwszą poprawką p. Starucha, ażeby po słowach początkowych:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał...“ dodać słowo: „bezzwłocznie“, na które się zgodził p. sprawozdawca.

Izba uchwala powyższy wniosek wraz z poprawką p. Starucha.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania rezolucji p. Lisiewicza.

Sprawozdawca p. Maiss odczytuje rezolucję p. Lisiewicza, która opiewa:

Sejm uchwali:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby rozpatrzył sprawę ustanowienia krajowych komisarzy dla spraw emigracyjnych i z odpowiednimi wnioskami na najbliższą sesję sejmową przyszedł.

Sprawozdawca p. Maiss wnosi na odesłanie tej rezolucji do komisji administracyjnej.

Izba uchwala odesłanie tej rezolucji do komisji administracyjnej.

Następuje:

17. Pierwsze czytanie wniosku p. Dr. Franciszka Bardla i tow. w sprawie przejęcia dróg powiatowych w powia-

tach politycznych Wieliczka-Podgórze na etat dróg krajowych.

Wnioskodawca p. Bardel nieobecny w izbie.

Następuje:

18. Pierwsze czytanie wniosku p. Witosa i tow. w sprawie poprawy bytu organistów i unormowania ich stosunków służbowych.

Przemawia p. Witos, uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje;

19. Pierwsze czytanie wniosku p. Witosa i tow. w sprawie poprawy bytu i stabilizacji w służbie strażników rzek Białej, Kisieliny, wałów Dunajca, Wisły i innych podobnych obiektów.

Przemawia p. Witos uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Wydziału krajowego jako komisji.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

20. Pierwsze czytanie wniosku p. Witosa i tow. w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Jodłówce ad Wałki.

Przemawia p. Witos uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

21. Pierwsze czytanie wniosku p. Terszakowca i tow. w sprawie obwałowania Dniestru począwszy od ujścia

Strwiąza w powiecie Rudki do ujścia Bystrzycy w powiecie Stanisławów.

Przemawia p. Kiweluk w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy p. Terzakowca, uzasadniając powyższy wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

22. Pierwsze czytanie wniosku p. Makucha i tow. w sprawie uzupełnienia § 3. ustawy z dnia 12. czerwca 1907 Nr. 101 Dz. u. kr. o kształceniu nauczycieli i t. d.

Przemawia p. Kiweluk w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy p. Makucha, uzasadniając powyższy wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje ponownie:

17. Pierwsze czytanie wniosku p. Dra Franciszka Bardla i tow. w sprawie przejęcia dróg powiatowych w powiatach politycznych Wieliczka-Podgórze na etat dróg krajowych.

Przemawia p. Witos w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy p. Bardla, uzasadniając powyższy wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji drogowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, że na tem został porządek dzienny wyczerpany i że Izba przystępuje obecnie do załatwienia wniosków nagłych.

Następuje:

Wniosek nagły posła Krężła i tow. w sprawie rozpoczęcia robót publicz-

nych przy budowie szkół, dróg i t. d. w powiecie pilzneńskim.

Wniosek ten opiewa:
L. s. 2083/1914.

W n i o s e k n a g ł y

posła Krężła i tow. w sprawie rozpoczęcia robót publicznych przy budowie szkół, dróg i t. d. w powiecie pilzneńskim.

Z uwagi, że ogrom klęsk gospodarczych, jaki nawiedził nasz kraj, spowodował ogromną nędzę, przed którą ludność tłumnie emigruje za zarobkami za granicę, by w ten sposób uchronić się od głodu,

zważywszy, że klęska ta na równi z całym krajem nawiedziła powiat pilzneński, który nie mając fabryk ani żadnego przemysłu, nie może dostarczyć swoim mieszkańcom sposobności do zarobkowania,

państwo i kraj winno tu przyjąć z pomocą, przez rozpoczęcie niezwłoczne robót publicznych,

dlatego Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by niezwłocznie przystąpił do rozpoczęcia robót publicznych przy budowie szkół, dróg, mostów, melioracji w gminach powiatu pilzneńskiego.

Wnioskodawca:
Krężel.

Okoń, Tomaka, Górkiewicz, Serczyk, Siwula, Witos, Lisiewicz, Bardl, Bosak, Kędzior, Łaskuda, Bojko, Biały, Zamorski.

Przemawia p. Krężel uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji zapomogowej w porozumieniu z komisją szkolną i drogową.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji

zapomogowej w porozumieniu z komisją szkolną i drogową.

Marszałek oznajmia, że p. Urbański złożył mandat zastępcy członka Wydziału krajowego i że wybór uzupełniający w jego miejsce postawi na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek oznajmia, że przystępuje obecnie do zamknięcia posiedzenia i

wzywa p. sekretarza do odczytania porządku dziennego następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na sobotę dnia 28. lutego 1914 godz. 11 przed południem.

Koniec posiedzenia godzina 10 minut 30 wieczorem.

Marszałek krajowy:

Adam hr. Gołuchowski w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Biały w. r.

